

בבית המשפט העליון

בע"מ 314/23

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

המבקשת: פלונית

נגד

המשיב: פלוני

בקשת רשות ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 21.11.2022 בעמ"ש 11265-05-22 שניתן על-ידי כבוד השופטים: ש' שוחט – סג"נ, ע' רביד ונ' שילה

בשם המבקשת: עו"ד שירה שואף דגן

החלטה

1. בקשת רשות לערער על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 21.11.2022, בעמ"ש 11265-05-22 (השופטים ש' שוחט – סג"נ, ע' רביד ו-נ' שילה), שבגדרו התקבל חלקית ערעור המבקשת על פסק הדין של בית המשפט לענייני משפחה בתל אביב-יפו, מיום 13.3.2022, בתלה"מ 55069-12-20 (השופט א' שני).

2. למבקשת ולמשיב, בני זוג לשעבר, 3 ילדים משותפים. במהלך חיי הנישואין, החל המשיב בתהליך של חזרה בתשובה. המבקשת, וכמותה גם הילדים, המשיכו לקיים אורח חיים חילוני. בחודש יוני 2012, עזב המשיב את הבית המשותף בתל אביב, ועבר להתגורר בירושלים. לאחר מכן, במהלך שנת 2014, התגרשו השניים. במסגרת הליך הגירושין, כרתו המבקשת והמשיב הסכם גירושין, שעל-פיו חויב המשיב, בין היתר, בתשלומי מזונות עבור בתם הקטנה (להלן: הקטינה) – בת 14, כיום – בסך של 3,000 ש"ח לחודש (לגבי תשלומי המזונות של 2 הילדים הנוספים, נוהלו זה מכבר הליכים נפרדים). מני אז, מנהלים הצדדים הליכים משפטיים רבים, בכללם הליכים לגבי המשמורת על הילדים, אחריות הורית, הסדרי שהות, ועוד כיוצא באלה. בהתאם לעקרון 'משפחה אחת – שופט אחד' (תקנה 9(א) לתקנות בית המשפט לענייני משפחה

(סדרי דין), התשפ"א-2020 (להלן: תקנות בית המשפט לענייני משפחה), הליכים אלה מתנהלים לפני השופט א' שני, בבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב-יפו.

3. ביום 24.12.2020, הגיש המשיב לבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב-יפו, תביעה לביטול חיוב התשלום בדמי המזונות עבור הקטינה. זאת, בהתבסס על טענה לניכור הורי ולסרבנות קשר. התביעה – התקבלה. נקבע, בהסתמך על קביעות אותו המותב, במסגרת הליכים קודמים בין הצדדים (בין היתר, תמ"ש 17403-04-19; תמ"ש 58591-06-19; תמ"ש 63250-05-20), כי "לא רק [שהמבקשת] היא הורה מנכר [...] והקביעות לעניין זה חלוטות הן", אלא שגם "אין עוד כל תקווה ותוחלת לאחר שמוצו האפשרויות לחידוש הקשר בין [הקטינה] לבין [המשיב]. לצורך העניין [המשיב] אינו אלא מקור כספי בעיני [המבקשת] והילדים, ולדמותו כאב, אין שום מקום [זולת לרעה] בחיי ילדיו ובכללם הקטינה. זה זמן רב אין [המבקשת] צריכה לטרוח רבות על הניכור, הילדים הטמינו זה מכבר את הנדרש, רגשית אין הם יכולים לסגת מעמדתם וכך יכולה היתה [ועודנה] [המבקשת] לטעון 'זה לא אני, זה הם'". אשר על כן, בוטל חיוב המשיב בתשלום מזונות הקטינה.

4. ביום 4.5.2022, הגישה המבקשת לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו ערעור על פסק הדין. בערעורה, תקפה המבקשת את קביעות בית המשפט לענייני משפחה בדבר היותה הורה מנכר, וטענה, בהתאם לכך, כי יש להשיב את חיוב המשיב בתשלום מזונות הקטינה. הערעור – התקבל בחלקו. נקבע, בין היתר, כי אף אם תתקבלנה טענות המבקשת, לגבי היותה הורה מנכר, הרי שמדובר במקרה של סרבנות קשר מצד הקטינה. עוד נקבע, כי אמנם האשם בעניין אי-חידוש הקשר עם הקטינה, מוטל "גם, אם לא בעיקר, על [המבקשת]", אלא שאף למשיב אחריות לא מבוטלת ביחס לכך. על כן, קבע בית המשפט המחוזי, כי יש "להותיר את קביעתו העקרונית של בית המשפט קמא על כנה אך לבטל את התוצאה של ביטול חיוב המזונות ולהורות על הפחתתם". בהתחשב באמור, "וגם כדי לא לפגוע בקיומה הסביר של [הקטינה]", הפחית בית המשפט המחוזי את חוב מזונות המשיב, מסך של 3,000 ₪, שנקבע בהסכם הגירושין, לכדי סך של 1,800 ₪ – "סכום שעל פי הפסיקה העדכנית אמור לכסות את צרכיו ההכרחיים של קטין לעת הזו".

מכאן בקשת רשות הערעור שלפני.

5. לאחר עיון בבקשה, על נספחיה, באתי לכלל מסקנה כי דינה – להידחות, אף ללא צורך בתשובת המשיב. המקרה אינו מעורר שאלה משפטית כללית, החורגת מדל"ת אמותיו של הסכסוך הפרטני; גם עיוות דין – אין כאן. אציין, כי אמות מידה

אלה יפות גם למקרים כגון זה שלפנינו, הטומן בחובו מציאות חיים קשה, של נתק עז בין ילדים לבין אביהם. זאת, שמא אף ביתר שאת, נוכח ההיבטים העובדתיים המובהקים של מקרים כגון דא, והצורך בהכרת הנפשות הפועלות (ראו: רע"א 3761/10 פלוני נ' פלונית, פסקאות יג-טו (15.7.2010)).

6. טענת המבקשת לגבי עמידתה באמות המידה שנקבעו לצורך מתן רשות ערעור, נתמכת בשני טעמים שונים, אשר שורשם אחד: אלימותו הנטענת של המשיב. אלימות זו, לשיטת המבקשת, לא ניתן להלום עם קביעת בית המשפט המחוזי, שלפיה יש להפחית ממזונות הקטינה, נוכח סרבנות הקשר שהפגינה. כך, לדברי המבקשת, עצם הקביעה כי אין מדובר בסרבנות מוצדקת מצד הקטינה, חרף אלימות המשיב, משמעותה שנגרם "עיוות דין קיצוני וחוסר צדק מהותי הפוגע בקטינה, על לא עוול בכפה". מכאן נובעת גם השאלה העקרונית שנטען כי מתעוררת במקרה דנן, אשר עניינה ב"פרמטרים שנקבעו בהלכה הפסוקה לשלילת מזונות ו/או הפחתתם בעילת סרבנות קשר". המבקשת טוענת בעניין זה, כי לא "יעלה על הדעת לומר [...] לילדים שחוו אלימות מידי אביהם", כי עליהם לעמוד עמו בקשר, "כתנאי לקבלת מזונותיהם, ואף מבלי שעבר כל טיפול לריסון ההתנהגות האלימה".

7. טענות אלה – אין בידי לקבל. שני הטעמים המצדיקים, לשיטת המבקשת, מתן רשות לערער, נסמכים כאמור, על טענתה לאלימות מצד המשיב. ואולם, על-פי קביעותיו העובדתיות של בית המשפט לענייני משפחה, כלל אין זה ברור כי מעשי האלימות הנטענים אכן התקיימו. משכך, מדובר בטענות המחייבות, בשלב ראשון, התערבות בקביעותיה העובדתיות של הערכאה המבררת. דא עקא, שאין זה מדרכה של ערכאת הערעור לעשות כן, ודאי לא ב'גלגול שלישי' (רע"א 4705/22 אליהו נ' ישראל-פור (אליהו), פסקה 9 (29.9.2022)); כך בכלל, וכך גם בענייננו, משלא נמצא טעם טוב לסטות מן הכלל. אשר על כן, בהינתן המצע העובדתי המתואר, נשמטת הקרקע תחת טענות המבקשת, לעניין מתן רשות הערעור; דינן, אם כן, להידחות.

8. טרם סיום, לא נעלמה מעיני טענת המבקשת, כי בית המשפט לענייני משפחה הטמיע, ככתבם וכלשונם, את התיאורים העובדתיים שהופיעו בכתב התביעה של המשיב. עיון בפסק הדין של בית המשפט לענייני משפחה מלמד, כי אלה הם אכן פני הדברים. טרונייתה של המבקשת על כך – בהחלט מובנת. למותר יהיה להכביר מילים על חשיבות הקביעות העובדתיות, המשפיעות באופן ישיר וניכר גם על ההכרעות הסופיות שבפסק הדין; כידוע, "הדין נגזר מן העובדות" (בג"ץ 3752/10 רובינשטיין נ' הכנסת, פסקה 4 לפסק דינו של השופט א' גרוניס (17.9.2014)). על בית המשפט להציג

אפוא בפסק הדין גם רכיבים אלה, באופן אובייקטיבי, וזאת, ככלל, במילותיו-הוא, אף כאשר מקובלת עליו גרסתו של צד במלואה; הצדק צריך כידוע גם להראות (בג"ץ 1356/96 בן דוד נ' ראש ממשלת ישראל, פ"ד נ(1) 661, 666 (1996)). עם זאת, בנסיבות העניין דנן – בדגש על היכרותו ארוכת השנים של מותב בית המשפט לענייני משפחה עם הצדדים; ובהתחשב בהסתמכות המותב על קביעותיו הקודמות בעניינם, וכן על המצע העובדתי שניצב בבסיס פסיקת בית המשפט המחוזי – לא השתכנעתי כי אופן הצגת העובדות האמור, הסב למבקשת פגיעה, המצדיקה מתן רשות לערעור.

בקשת רשות הערעור נדחית אפוא בזאת. משלא נתבקשה תשובה – אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ד' בשבט התשפ"ג (26.1.2023).

ש ו פ ט